

- **Upowszechnianie efektywnych systemów zarządzania ruchem lotniczym.** Liczba lotów wykonywanych w polskiej przestrzeni powietrznej w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat wzrośnie wielokrotnie. Celem działania systemów zarządzania ruchem lotniczym jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa przewozu pasażerów oraz towarów. Niemniej jednak czynnik związany z wykorzystaniem paliwa stanowi jeden z najważniejszych elementów wpływających na koszt operacji lotniczych oraz wpływ transportu lotniczego na środowisko. W związku z tym proponuje się wspierać inicjatywy mające na celu zmniejszenie zużycia paliwa w operacjach lotniczych poprzez rozbudowę oraz unowocześnienie istniejących systemów zarządzania ruchem lotniczym. **[U F]**
- **Popieranie współpracy podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie różnymi środkami transportu** oraz infrastrukturą w celu lepszej integracji sieci transportowej, w tym tworzenia warunków do rozwoju transportu kombinowanego oraz intermodalnego. Pojawiającym się wyzwaniem związanym z optymalnym wykorzystaniem środków transportu jest brak kooperacyjności pomiędzy różnymi gałęziami transportu, nie tylko ze względów infrastrukturalnych, ale również związanych z zarządzaniem infrastrukturą. Konieczne jest podjęcie działań mających na celu współpracę władzy samorządowej z operatorami zarządzającymi poszczególnymi formami transportu. Zwiększenie poziomu współpracy nastąpi poprzez: opracowanie dobrych praktyk i wytycznych oraz wprowadzeniu zachęt do nawiązywania zinstytucjonalizowanej kooperacji poszczególnych podmiotów zarządzających infrastrukturą. **[U F]**
- **Wspieranie planowania przestrzennego na szczeblu samorządu terytorialnego,** które uwzględniałoby konieczność rozwoju niskoemisyjnych form transportu. Gospodarowanie przestrzenią w istotny sposób determinuje poziom popytu na usługi transportowe w lokalnych systemach urbanistycznych. Niekontrolowany rozwój miast (*suburbanizacja oraz tzw. urban sprawl*) prowadzi do wzrostu natężenia ruchu drogowego na przedmieściach. W związku z tym proponowane jest prowadzenie szkoleń w zakresie optymalnego korzystania z istniejących narzędzi planistycznych w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom „rozlewania się miast” oraz optymalnego planowania usług transportowych w ramach planowania przestrzennego. **[U F]**

9.4.2. Działanie D.4.2. Rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego (zarządzanie transportem)

Funkcjonowanie dobrze zorganizowanego transportu publicznego (szczególnie na obszarach zurbanizowanych) stanowi konieczność nie tylko w związku z dokonywaną transformacją niskoemisyjną, ale wynika również z potrzeby rozwiązania podstawowych wyzwań płynących z dynamicznego rozwoju. Bez dobrze funkcjonującego transportu publicznego nie jest możliwe harmonijne funkcjonowanie większości miast. Niemniej jednak warunkiem popularyzacji transportu publicznego jest poprawa standardu świadczonych usług. Jest to możliwe dzięki zastosowaniu odpowiedniej organizacji przewozów oraz stosowaniu taryf zachęcających do rezygnacji z transportu indywidualnego. Proponuje się, aby działania realizowane w tym zakresie obejmowały:

